

Mladonyiczky Béla (1936-1995) rövid életrajza

Békésszentandrás szülött 1936. május 20-án. Édesapja, Mladonyiczky Pál bognár volt, a szociáldemokrata Kéthly Anna politikai vonulatának híve, ezért hányatott élete volt neki és családjának is. Számtalan költözés faluról falura, városból városba, kilakoltatás lett a sorsuk. 1944-ben az apját letartóztatták, lágerba hurcolták, majd 1945. január 15-én Buchenwaldban törölték az élők sorából. /Ez a Magyar Vöröskereszt adata./

Édesanyja előbb háztartásbeli, majd özvegysége és két gyermeke miatt alkalmi munkából élt. Mladonyiczky Béla megviselt lélekkel került első időben a gyomai Gyermekotthonba, állami gondozásba. Az általános iskola 3. osztályát már új otthonban végezte, a sárospataki iskolában és kollégiumban. Az itteni gondos és lelkiismeretes tanárok, nevelők fedezték fel művészi adottságait, ezért a középiskolát – oktatói, nevelői kezdeményezésére – a Budapesti Művészeti Gimnáziumban folytathatta. A sok jó pedagógus itt is felkarolta a hátrányos helyzetből odakerült tehetséget. Segítették a műveltségében mutatkozó hiányokat pótolni: meghívták otthonukba, színházi- és hangversenybelépőket ajándékoztak neki, felhívták figyelmét a fővárosi könyvtárakra, kiállító helyekre. A nehéz sorsú fiatalember lassan küzdött le hátrányait. Erős akarattal, küzdenitudással igyekezett pótolni a hiányokat. 1956-ben is mély nyomokat hagyott. Egyetlen igaz főiskolai barátja mellette kapott lövést és halt meg ...

A Képzőművészeti Főiskolán a pedagógia iránti érdeklődése is előtérbe került. Fakultatív formában felvette a szobrászat mellett a tanárképzést is. Domanovszky Endre művésztanár a szobrászdiploma mellékleteként írásban dokumentálta Mladonyiczky Béla pedagógiai képességeit.

1961 júniusában két diplomával a kezében – a békéscsabai városvezetés invitálására – /és egyben saját igényére is! / hazaköltözött szülőföldjére. A csábító ígéretek után egy észak-békési kisközségi állásajánlat várta itthon a már nő és gyermekét váró művészt. Végül a békési Szegedi Kiss István Kollégiumban kapott nevelőtanári állást és egy szobát – lakásként.

1963-ban állás kapott a békéscsabai Rózsa Ferenc Gimnáziumban rajz- művészettörténet-szakrajz oktatására. Az 1966-ban induló „Új Gimnázium és Szakközépiskola” átvette a Rózsából, majd 1969-ben a Rózsa Ferenc Gimnázium a kiváló pedagógust visszakérte. Első műtermét ez az iskola biztosította egy 25 m²-es raktárhelyiségben. Valódi és megnyugtató alkotói munkája ekkor indult el.

1972 decemberében kiutalták részére a volt nagyréti tanyasi iskola egyik tantermét szükséglakás és műterem címen. A tanítás és az alkotói munka mellett számtalan mellék-elfoglaltságot vállalt. Elsőként /és oktató-nevelő munkája mellett ez elmaradhatatlan volt/ a tehetséges fiatalok és érdeklődők szakköri tanítása, foglalkoztatása 1961-től haláláig. Együtt működött a Megyei Művelődési Központtal, ahol 1971-től részt vett a megyei Díszítőművészeti Körvezetők képzésében /művészettörténet, műalkotás elemzés tárgyakban/, amit 10 éven keresztül végzett. A MMK megbízta a megyét felölelő /amatőr/ Képzőművész Szakbizottság megszervezésével és vezetésével. Ez is 10 évig működött, 200 fő körüli tagsággal. Konzultációs napok, közös kiállítások rendezése, látogatások, tanulmányi utak szervezése stb. volt a program. Előadásokat tartott a TIT tagjaként. Két művésztársával /Kosztai Rozáliával és Takács Győzővel/ megszervezte a Kohán Műhelyt a megye hivatásos alkotóinak.

Később létrehozták a Körösök Vidéke az Alkotókért egyesületet, mecénások és alkotók részvételével. A két utóbbi, összefogást igénylő kezdeményezés – sajnos – rövid életű volt. Érzékeny lelkülete ezen kudarcokat nehezen viselte, lendületét megtépázta. Miután voltak kellő számban megbízásai, minden erejét az alkotómunkára fordította. Valamennyi kis- és nagyméretű szobrát, műemlékét sajátkezűleg faragta, készítette, emiatt az elkerülhetetlen por, vegyszer megtámadta szervezetét. A súlyos kórral nem tudott megküzdeni, 1995. október 17-én elhunyt.

Monográfiája 1983-ban jelent meg.

Írták: Pogány Ö. Gábor és Héri Vera

Lektorok: Dr. Varga Imre és Takács Győző

Fotó: Martin Gábor

Felelős szerkesztő: Mladonyiczkyné Sík Sára

Tervezte: Kállai Júlia

Készült: Kner Nyomda Dürer Üzeme Békéscsaba 1983

Felelős vezető: Háromszéki Pál vezérigazgató

ISBN: 963 01 32508

Eng. szám: 42630

Megjelent 1000 példányban